Raadsinformatiebrief

Heerlen,
10 november 2026

Documentnummer
1138998

Onderwerp
Raadsinformatiebrief eerste halfjaarrapportage 2026 JENS Basishulp Jeugd HLV

Aanleiding
Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de belangrijkste bevindingen uit de eerste halfjaarrapportage 2026 van Coöperatie JENS. De rapportage betreft de eerste zes maanden van het vierde jaar van de huidige contractperiode (2023 tot en met 2027). Zij geeft inzicht in de uitvoering van de Basishulp Jeugd in de gemeenten Heerlen, Landgraaf en Voerendaal (HLV-gemeenten).

De rapportage laat zien dat JENS de transformatie van de jeugdhulp doorzet met meer ondersteuning dichtbij huis en een sterkere samenwerking met het onderwijs. Het tekort over het eerste halfjaar is iets kleiner dan een jaar eerder. De hulp die samenhangt met onderwijs blijft de grootste opgave. Ook het aantal jeugdigen in zorg en de duur van de hulp vragen aandacht.

In onze raadsinformatiebrieven van april en september 2026 hebben wij u eerder geïnformeerd over de ontwikkelingen rond de Basishulp Jeugd en over de meerkosten 2026. In de brief van september kondigden wij aan dat wij u dit najaar zouden informeren over de halfjaarrapportage en over de resultaten van fase 2 van het traject “Sturen op werkelijke kosten”. Deze brief gaat over de halfjaarrapportage. De afronding van fase 2 vraagt meer tijd dan voorzien. Over de resultaten informeren wij u zodra fase 2 is afgerond en met JENS is besproken.

Inhoudelijke ontwikkelingen
Volgens de rapportage heeft JENS in de eerste helft van 2026 de ingezette transformatielijn voortgezet. JENS werkt met het onderwijs aan voorzieningen die onderwijsuitval moeten voorkomen. Voorbeelden zijn de Startklas, Byzonderwijs, de VVS-groepen en de Kantelklas die in ontwikkeling is. Daarnaast is JENS gestart met nieuwe initiatieven die zwaardere zorg moeten voorkomen. Het gaat om het groepsaanbod Level Up voor jongeren van 13 tot 16 jaar en om de herstart van de Maatschappelijke Diensttijd voor jongeren die dreigen uit te vallen. Ook zet JENS een GZ-psycholoog in en maakt JENS meer gebruik van digitale ondersteuning en blended hulpverlening.

Gemiddeld kwam in het eerste halfjaar 51 procent van de hulpvragen bij de gebiedsteams van JENS terecht. In mei en juni lag dat aandeel net onder de 50 procent. JENS heeft haar streven van 60 procent voor 2026 voorlopig bijgesteld naar minimaal 50 procent. Volgens JENS is dat nodig om eerst stabiliteit te bereiken en daarna in stappen weer naar 60 procent toe te werken. Wij volgen of die stappen worden gezet.

Postbus 1, 6400 AA Heerlen, t 14 045 / +31 (0)45 560 50 40, gemeente@heerlen.nl, ING 67 28 14 471

Het aantal jeugdigen in zorg steeg in het eerste halfjaar van 2.157 naar 2.252. Dat komt niet door een hogere instroom. De instroom daalde met ruim 4 procent ten opzichte van het eerste halfjaar van 2025. Tegelijk stroomden ruim 18 procent minder jeugdigen uit, waardoor meer trajecten doorliepen. JENS verklaart dit uit de inzet in het voorliggend veld waar lichtere hulpvragen vaker worden opgevangen. In de formele zorg blijven daardoor vaker de zwaardere trajecten over. De gemiddelde duur van een klantreis liep op van 475 naar 492 dagen (ruim zestien maanden) en ligt daarmee boven de norm van dertien maanden die JENS eerder hanteerde.

Het aantal wachtende trajecten in de uitbestede zorg daalde van 262 eind 2025 naar 239 op 30 juni 2026. Het aantal jeugdigen dat binnen de gebiedsteams op hulp wacht is wel gestegen. JENS wijst daarbij op de lange wachttijden in de specialistische jeugdhulp in Zuid-Limburg en biedt in de tussentijd waar nodig overbruggende ondersteuning. Wij beschouwen de groei van het aantal jeugdigen in zorg, de langere duur van de hulp en het wachten in de gebiedsteams als aandachtspunten. Wij volgen deze ontwikkelingen in de tweede helft van 2026 actief.

Financiële ontwikkelingen en meerkosten 2026
Over het eerste halfjaar van 2026 bedraagt het resultaat van JENS vóór compensatie van meerkosten 2,3 miljoen euro negatief. Over dezelfde periode in 2025 was dat 2,7 miljoen euro negatief. Dat is een verbetering van 0,4 miljoen euro. Eén halfjaar is onvoldoende basis om van een structurele kentering te spreken.

De lumpsum is een integraal budget voor de hele opdracht. Binnen dat budget maakt JENS een eigen begroting en bepaalt JENS zelf de verdeling over de vormen van hulp. Het tekort ontstaat vrijwel geheel in de uitbestede zorg en daarbinnen in de hulp die samenhangt met onderwijs. Volgens de rapportage stegen de kosten daarvan van 175.000 euro per maand in 2023 naar gemiddeld 670.000 euro per maand in 2026. Binnen de lumpsum is voor deze hulp 175.000 euro per maand begroot. Het meerdere heeft JENS aan de gemeenten voorgelegd als meerkosten. Over de bijdrage van de gemeenten daaraan hebben de colleges in september 2026 besloten.

De cijfers in de rapportage zijn berekend zonder de bijdrage van de gemeenten. Over die bijdrage hebben wij u in september geïnformeerd. Zodra de jaarrekening 2026 van JENS bekend is wordt de werkelijke overschrijding met dezelfde systematiek afgerekend, binnen het maximum waartoe is besloten.

De rapportage bevat op onderdelen duidingen van JENS, onder meer over de uitleg van het risicoventiel uit de overeenkomst en over de weging van de risico’s. Deze duidingen komen voor rekening van JENS en vormen geen gemeentelijk standpunt. Over 2026 passen wij het risicoventiel toe zoals wij u in september hebben gemeld.

Bedrijfsvoering JENS
In de commissie van november 2025 hebben wij toegezegd de kosten van de bedrijfsvoering van JENS inzichtelijk te maken. JENS stuurt met dashboards die zijn gebaseerd op haar cliëntregistratie. Die geven inzicht in ontwikkelingen, trends en resultaten per programma en per gebied. De halfjaarrapportage bevat een selectie daaruit. Samen met de financiële tabel in de rapportage geeft dat het volgende beeld.

Formatie.
JENS werkt met 255 medewerkers in het primaire proces. Gemiddeld is dat 175,3 fte en daarmee vergelijkbaar met de formatie over heel 2025. Binnen de formatie verschuift de inzet van de gebiedsteams naar het voorliggend veld.

Overhead- en organisatiekosten.
Deze bedragen over het eerste halfjaar 1,5 miljoen euro. Dat is iets lager dan begroot en 5,8 procent hoger dan in dezelfde periode van 2025. De indexatie bedroeg 5,17 procent.

Verloop, verzuim en medewerkerstevredenheid.
Het personeelsverloop is volgens JENS beperkt. Het verzuim daalde tot in het tweede kwartaal en steeg daarna licht. Het medewerkerstevredenheidsonderzoek volgt eind 2026.

Een nadere toelichting op de formatie en de functieopbouw per segment en op het verloop en verzuim staat in hoofdstuk 6 van de rapportage. De overhead- en organisatiekosten staan in de financiële tabel in bijlage 2 van de rapportage.

Afronding
De eerste halfjaarrapportage 2026 laat zien dat JENS verder werkt aan ondersteuning dichtbij jeugdigen en gezinnen en aan de samenwerking met het onderwijs. Tegelijk vraagt de groeiende behoefte aan hulp die samenhangt met onderwijs blijvende aandacht, zowel inhoudelijk als financieel. Wij werken binnen de lopende overeenkomst met JENS en de andere HLV-gemeenten aan een passende balans tussen kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de jeugdhulp.

In de bijlage treft u de door JENS opgestelde eerste halfjaarrapportage 2026 aan. Wij informeren uw raad opnieuw wanneer de ontwikkelingen daartoe aanleiding geven.

Kernthema
Jeugdzorg

Bijlagen
1. Eerste halfjaarrapportage 2026 JENS

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester, de wnd. secretaris,

drs. R. Wever J.C.N. Eijkenboom